

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře – rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Pavla Příbyla a soudkyně JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Marcely Pechové v právní věci

žalobkyně: [Jméno zainteresované osoby 0/0][Datum narození zainteresované osoby 0/0], IČ [IČO]
[Adresa zainteresované osoby 0/0]
zastoupená advokátkou [Jméno zástupce zainteresované osoby 0/0]
sídlem [Adresa zástupce zainteresované osoby 0/0]

proti

žalovanému: [Jméno zainteresované osoby 1/0][Datum narození zainteresované osoby 1/0], IČ [IČO]
[Adresa zainteresované osoby 1/0]
zastoupený advokátem [Jméno zástupce zainteresované osoby 1/0]
sídlem [Adresa zástupce zainteresované osoby 1/0]

o zaplacení částky 19 600 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 11. ledna 2022 č. j. 12 C 21/2021-63

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému náklady odvolacího řízení v částce 6 570,30 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce JUDr. Karla Zacha.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobu, již se žalobkyně domáhala, aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit jí částku 19 600 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 10. 1. 2020 do zaplacení (výrok I.), žalobkyni uložil povinnost, aby zaplatila žalovanému náklady řízení v částce 13 310 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce JUDr. Karla Zacha (výrok II.) a současně žalobkyni uložil povinnost, aby nahradila státu náklady řízení, jejichž výše bude stanovena samostatným usnesením (výrok III.).
2. Dle žaloby, žalobkyně jako osoba samostatně výdělečně činná podnikající v oboru činnosti chovu zvířat a jejich výcviku, provozuje chovatelské centrum v obci [adresa], kde kromě vlastního chovu poskytuje služby ve formě ustájení a péče o koně klientů. Dne 26. 6. 2019 uzavřela se žalovaným smlouvy o ustájení koní, konkrétně kůň [jméno], narozený [datum], a kůň [jméno] narozený [datum], jejichž předmětem bylo ustájení, krmení a ošetřování koní v chovatelském centru, a to na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou 60 dní za měsíční nájemné za ustájení, krmení a ošetřování jednoho koně 4 900 Kč se splatností do 10. dne běžného měsíce. Koňům byla poskytována řádná péče podle uzavřených smluv až do 29. 12. 2019, kdy žalovaný oba koně bez jakéhokoli vysvětlení či dohody ze stáje odvezl. Na základě tohoto jednostranného ukončení čerpání služeb proto žalobkyně žalovanému vystavila faktury, podle nichž požaduje úhradu částky 19 920 Kč, z toho za nedodržení výpovědní lhůty 19 600 Kč a za poškozenou kliku podle dohody 320 Kč. V průběhu řízení pak žalobkyně doplnila svá skutková tvrzení o tom, že smluvní vztah se žalovaným není smlouvou o úschově, ale jedná se o nájemní smlouvu, podle které žalovanému poskytovala další služby. Do stáje jezdila dcera žalovaného nejméně 4x týdně a o koně se starala, jezdila na nich, zajišťovala a objednávala veterinární péči. Sama žalobkyně měla zajišťovat krmení pro koně a odvádět je do výběhu. Žalovaný však uvedenou částku odmítl zaplatit, neboť podle něj mezi účastníky žádná smlouva uzavřena nebyla. Je-li na smlouvách zaslaných jeho právnímu zástupci jeho podpis, tyto smlouvy nikdy nedostal, a proto považuje nárok žalobkyně za neoprávněný. Nemusel podávat ani písemnou výpověď.
3. Poté, co soud I. stupně provedl ve věci dokazování, dovodil, že mezi účastníky byla uzavřena podle § 2402 a násl. o. z. smlouva o úschově a k ukončení smluvního vztahu došlo dne 29. 12. 2019. Byly předloženy 2 smlouvy o ustájení koní se shodnými podmínkami. Na obou smlouvách jsou také podpisy účastníků, a to žalobkyně jako majitelky stáje a žalovaného jako majitele ustájených koní. Žádný z účastníků nenamítá, že tyto smlouvy nepodepsal, a z jejich účastnických výpovědí je také zřejmé, že byli dohodnuti na obsahu smluv o ustájení koní včetně placení částky 4 900 Kč za jednoho koně za měsíc. Tato částka také byla hrazena. Žalovaná částka má představovat úhradu za období, které má odpovídat sjednané výpovědní lhůtě 60 dnů. Není pochyb o tom, že pokud jde o smlouvy o ustájení koní, jsou v písemné formě a bylo na posouzení, zda byl učiněn návrh na uzavření smluv o ustájení koní a zda tento návrh byl přijat. Je faktem, že žalovaný nemohl smlouvy podepsat dne 26. 6. 2019, neboť se neúčastnil převozu koní. To ostatně vyplývá i z výpovědi samotné žalobkyně. Pro uzavření smlouvy, pro kterou byla zvolena písemná forma, je rozhodující, zda byla účastníky podepsána; uvedení data uzavření smluv není rozhodující a není ani v dané věci tvrzeno, že by některý z účastníků tyto smlouvy nepodepsal. I pokud by smlouvy byly podepsány později poté, co došlo k vyplnění těchto smluv ohledně údajů o koních, tedy žalobkyni tehdy, kdy jí měly být takto vyplněné smlouvy dovezeny a předloženy k podpisu, je namístě závěr, že ke vzniku smluvního vztahu došlo, neboť smlouvu lze uzavřít i zpětně, pokud neodporuje veřejnému pořádku nebo nezasahuje do práv třetích osob (k tomu nedošlo). Účastníci chtěli takovéto smlouvy uzavřít a také se podle těchto smluv chovali, včetně placení úhrady za ustájení koní. Pro posouzení věci je dále významné, o jaký smluvní vztah se jedná, když předmětem záavazku je ustájení koně. Podle § 1746 odst. 2 o. z. strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena. Smlouva, která byla uzavřena mezi účastníky, má určité znaky smlouvy o úschově, když podle ust. § 2402 o. z. smlouvou o úschově se schovatel zavazuje převzít věc, aby jí pro uschovatele opatroval. V

uzavřené smlouvě jsou dále i znaky smlouvy o nájmu, o čemž svědčí, kde byli koně ustájeni (jednalo se o vybavený box). Hlavním hospodářským účelem závazku byla povinnost opatrovat koně a smlouva o úschově se nemění v jiný smluvní typ, jestliže ze zvláštnosti předmětu úschovy vyplývají další povinnosti schovatele, jako třeba krmit uschované zvíře. Pokud to byla žalobkyně, která zasílala formuláře pro vyplnění konkrétních údajů pro koně, musela si být i vědoma toho, že úschovou je též i smlouva o ustájení koně, když sama také přeškrtovala ve smlouvách ust. § 747 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., které se právě týkalo smlouvy o úschově podle dříve platného občanského zákoníku. Formulář smlouvy k ustájení koně zůstal jinak nezměněn a byl takto účastníky, tedy i žalobkyní, podepsán. Podle komentářové literatury institut úschovy na ustájení koně plně dopadá a ke stejnému závěru dospěl i Městský soud v Praze ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2021 č. j. 36 Co 142/2020-170. Také náklady a úplata za úschovu byly sjednány ve smyslu ust. § 2406 o. z. v jedné paušální částce. Zánik smlouvy je pak nutno odvodit právě z hlavního hospodářského účelu závazku, jímž je úschova zvířete. Došlo-li tedy k zániku tohoto hlavního hospodářského účelu, došlo i k zániku smlouvy o úschově a s tím je i spojen zánik nájmu. Nelze tedy lpět na dodržení výpovědní lhůty jako u nájmu. Proto není žaloba žalobkyně důvodná. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodl soud I. stupně dle § 142 odst. 1 o. s. ř.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně odvolání. Přestože žalovaný tvrdil, že mezi účastníky nebyla uzavřena žádná smlouva o ustájení koní, v průběhu řízení bylo prokázáno, že smlouvy uzavřeny byly, včetně ujednání o výpovědní lhůtě v trvání 60 dnů. Žalobkyně pak nesouhlasí s právním posouzením smluvního vztahu soudem I. stupně jako smlouvy o úschově dle § 2402 a násl. o. z. V rámci úschovy vzniká povinnost opatrovat věc pro jiného ve smyslu § 2403 o. z., a po uplynutí doby úschovy věc uschovateli vrátit spolu s tím, co k ní přibýlo. Takto schovatel současně přebírá plnou objektivní odpovědnost za škodu na předmětu úschovy ve smyslu § 2944 o. z., která je založena na tom, že schovatel má uschovanou věc plně pod kontrolou a je v jeho moci ovlivnit podmínky nakládání s uschovanou věcí. V daném případě však nedošlo k předání koní do úschovy, když je zjevné, že žalovaný prostřednictvím své dcery péči o koně, jejich výcvik, používání koní k vyjížděním, sledování zdravotního stavu, zajišťoval sám. To plyne i z konkrétního ujednání smlouvy v bodě IV, podle kterého v případě majitelem stáje nezaviněného zranění či onemocnění koně nenese tento odpovědnost za úraz či úhyn koně. Základním závazkem žalobkyně a hospodářským účelem smlouvy bylo poskytnutí stání pro ustájení koně s tím, že v souvislosti s tímto závazkem byly dojednány další služby, a to krmení, ošetřování a vypouštění koní do výběhu v nepřítomnosti vlastníka. Pokud soud I. stupně vychází z rozsudku Městského soudu v Praze, ten se otázkou smluvního typu zabývá spíše okrajově, i tak však dovozuje, že byla uzavřena smlouva nepojmenovaná se znaky smlouvy o úschově i smlouvy o nájmu. Nový občanský zákoník však v mnohem širším rozsahu umožňuje tzv. smluvní volnost. Smlouva o ustájení koně je natolik specifická, že ji nelze jednoznačně podřadit pod konkrétní smluvní typ. Bez ohledu na určení či neurčení typu smluvního vztahu mezi účastníky je pak nepochybné, že byla sjednána výpovědní doba, která zavazovala obě smluvní strany. Sjednání výpovědní lhůty v tomto specifickém smluvním vztahu je zájmem obou smluvních stran, neboť okamžité ukončení smlouvy by pro obě strany nepochybně představovalo riziko vážných komplikací i ekonomických ztrát. Právní účinky ukončení smluvního vztahu pak nastávají až uplynutím výpovědní lhůty, do té doby jsou strany povinny plnit své závazky. Žalovaný nikdy výpověď nepodal a žalobkyně tedy požaduje náhradu za dvouměsíční výpovědní lhůtu důvodně. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, příp. aby sám rozhodl a žalovanému uložil platební povinnost.
5. Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku a ve svém vyjádření k odvolání žalobkyně uvedl, že nadále setrvává na stanovisku, že mezi účastníky k uzavření žádných smluv nedošlo. Po celou dobu trvání smluvního vztahu neobdržel ani jedno vyhotovení smlouvy a neměl informaci

o tom, že návrh byl akceptován. Ztotožňuje se však se závěry soudu I. stupně, jaký smluvní vztah by měl mezi účastníky na základě smluv vzniknout, tedy že se jednalo o smlouvu o úschově.

6. Odvolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou. Proto odvolací soud projednal věc dle § 212 o. s. ř. a přezkoumal napadený rozsudek v celém rozsahu. Poté dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
7. Soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatroval skutkové podklady především ke zjištění základní sporné skutečnosti mezi účastníky, tedy zda uzavřeli smlouvy o ustájení koní. Vycházel přitom ze smluv s datem 26. 6. 2019, které podle tvrzení žalobkyně dokládají smluvní ujednání mezi účastníky o ustájení koní a které byly jak žalobkyní, tak žalovaným podepsány. Ovšem z výpovědi žalobkyně a dcery žalovaného bylo zjištěno, že v den, kdy měly být smlouvy uzavřeny, se žalovaný se žalobkyní vůbec neseťkali, nejednali spolu a k uzavření smluv v den převozu koní 26. 6. 2019 tedy nemohlo dojít. Soud I. stupně má pravdu v tom, že datum uzavření smlouvy není pro vznik závazkového vztahu mezi účastníky rozhodující. Ovšem má-li pro závěr o vzniku (uzavření) smluv za podstatné pouze to, že smlouvy byly účastníky podepsány a žádný z nich vlastnoručně podpis nezpochyboval, je takové posouzení neúplné a tudíž nesprávné.
8. Podle § 1740 odst. 1 o. z. osoba, které je nabídka (ve smyslu § 1731 o. z. návrh na uzavření smlouvy) určena, nabídku přijme, projeví-li s ní včas vůči navrhovateli souhlas. Mlčení nebo nečinnost sami o sobě přijetím nejsou.
9. Z citovaného ustanovení v kontextu s dalšími ustanoveními (např. § 1742 o. z.) vyplývá, že smlouva vzniká až okamžikem doručení akceptace, což potvrzuje také důvodová zpráva (shodně Jiří Švestka, Jan Dvořák, Josef Fiala aj., Občanský zákoník, Komentář, Svazek V. § 1731-2520, Wolters Kluwer, Praha 2014, komentář k § 1740). I z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu plyne (srovnej např. rozsudek ze dne 4. 8. 2020 sp. zn. 24 Cdo 1090/2020), že je-li smlouva uzavírána mezi nepřítomnými účastníky, je ve smyslu § 1745 o. z. uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti; k tomu ve smyslu § 1740 odst. 1 o. z. dochází dojitím přijetí navrhovateli (nikoliv tedy podpisem návrhu smlouvy posledním účastníkem).
10. Žalovaný opakovaně v průběhu řízení před soudem I. stupně namítal, že tiskopisy smluv o ustájení koní podepsal, nicméně stalo se tak v době, kdy ještě nebyly opatřeny podpisem žalobkyně, že smlouvy předložené žalobkyní v řízení a opatřené již podpisy obou smluvních stran k dispozici neměl a že nebyl ani seznámen s tím, že smlouvy byly žalobkyní podepsány. Dle svědeckých výpovědí manželky i dcery žalovaného přitom plyne, že ještě v září 2019 sama žalobkyně hovořila při jednání s nimi ohledně kvality její péče o koně (měli ztratit na hmotnosti) v tom smyslu, že mezi účastníky není uzavřena žádná smlouva a že může ukončit ustájení koní ze dne na den. Dcera žalovaného ve své svědecké výpovědi dále uvedla, že smlouvy podepsané otcem uložila ve stájích na místo, kam se zpravidla listiny ukládaly, a když po nějaké době zjistila, že ještě nejsou opatřeny podpisem žalobkyně, přivezla je zpátky domů. Další skutečností svědčící o tom, že mezi účastníky nebyly uzavřeny písemné smlouvy o ustájení koní, je to, že byt' žalovaný uhrazoval platby za ustájení, neměl žádné účetní podklady (např. právě smlouvy), na základě kterých tak činí. Jak manželka žalovaného, tak účetní jeho firmy opakovaně požadovaly po žalobkyni doložení potřebných podkladů, ovšem ani účetní smlouvy nikdy neviděla. Přitom ani žalobkyně neuvádí, zda a co učinila k tomu, aby se jí podepsané smlouvy dostaly do dispozice žalovaného. I to je skutečnost, která svědčí o tom, že se účastníci v době, kdy koně byli ustájeni u žalobkyně, nemohli řídit smlouvami v písemné formě. Zákon sice nevylučuje, aby smlouva o ustájení neměla písemnou formu, nicméně žalobkyní nebyla tvrzena existence smlouvy v jiné než písemné formě. Ostatně již v den, kdy žalobkyně přebírala koně do úschovy, přivezla tiskopisy s vyplněnými údaji druhé smluvní strany (jíž měla být dcera žalovaného), a až když bylo zjištěno, že majitelem koní je žalovaný, vyvstala potřeba vypracovat smlouvy nové. O to se obě strany nepochybně snažily, ovšem k řádnému uzavření písemných smluv zákonem stanoveným způsobem (viz výklad shora) již nedošlo, což jednoznačně plyne z obsahově shodných

svědeckých výpovědí manželky a dcery žalovaného, účetní žalovaného i výpovědi samotného žalovaného (viz zjištění soudu I. stupně v bodech 9. a 10. odůvodnění napadeného rozsudku). Při tomto závěru tak žalobkyně nemá právo na základě jí předložených písemných smluv požadovat úhradu nájemného, a to konkrétně za 2 měsíce následující poté, co bylo fakticky ukončeno ustájení koní v jejím objektu.

11. Odvolací soud považuje za vhodné dále uvést, že pokud by smlouvy mezi účastníky byly uzavřeny (v předložené verzi), jednalo by se o smlouvy o úschově dle § 2402 a násl. o. z., nikoliv o kombinovanou smlouvu o úschově s prvky smlouvy o nájmu či o smlouvu nepojmenovanou. To plyne z odborné literatury, která výslovně považuje za úschovu i smlouvu o ustájení koně (srovnej Milan Hulmák a kol, Občanský zákoník VI, Závazkové právo, Zvláštní část § 2055-3014, 1. vydání 2014, C.H.Beck, str. 745). Základním znakem odlišujícím úschovu od jiných smluvních typů je existence povinnosti opatrovat věc jako hlavního hospodářského účelu. Obsahem této povinnosti je primárně povinnost nakládat (tedy ve vztahu k ní vyvíjet určitou aktivitu) s uschovanou věcí tak, aby nedošlo k jejímu poškození nebo zničení, popř. uhynutí (zvířata nebo rostliny). Konkrétní rozsah povinnosti opatrovat uschovanou věc závisí vždy na konkrétních okolnostech dané úschovy a na povaze uschované věci (shodně shora uvedený komentář, str. 748). V případě ustájení koní to znamená, že schovatel poskytuje nejen místo pro ustájení zvířete, ale součástí jeho povinností je i péče o zvíře (např. krmení apod.). Není přitom pochyb o tom, že žalobkyně tuto péči o koně poskytovala, zajišťovala i péči veterinární (např. dle její výpovědi „když se koně přivezli, měli hnilobu kopyt, ten jeden kuň, ten zrzavý, kulhal, potřeboval speciální kování, což se u nich také vyřešilo“); na tom ničeho nemění ani dojíždění dcery žalovaného za koňmi, jejich převádění do výběhu a jízdy na koních (jak vypověděla). Úschova se pak od nájmu (§ 2201 a násl. o. z.) nebo pachtu (§ 2332 a násl. o. z.) liší především tím, že nájemce se přenechanou věc zavazuje dočasně užívat a pachtýř navíc i požívat, což naopak nepatří mezi povinnosti schovatele. Shora uvedenému hospodářskému účelu smlouvy o úschově pak odpovídá i zákonná úprava skončení smluvního vztahu obsažená jednak v ust. § 2403 odst. 2 věta první o. z., podle kterého požádá-li o to uschovatel, vrátí mu schovatel věc i před uplynutím ujednané doby úschovy, a dále v ust. § 2404 o. z., podle kterého není-li z okolností zřejmé, jak dlouho má být věc v úschově, může uschovatel kdykoliv žádat vrácení věci a schovatel může věc kdykoliv vrátit. Úschova tedy končí zásadně dnem převzetí věci z úschovy. Jelikož v daném případě k tomu došlo v souladu s § 2404 o. z. (smlouvy byly uzavřeny na dobu neurčitou a postup dle tohoto ustanovení nebyl výslovně vyloučen) dnem 29. 12. 2019, neměla by žalobkyně ani z tohoto důvodu nárok na zaplacení žalované částky, tedy úplaty za úschovu za dobu výpovědní lhůty dle smlouvy (v té době žádnou úschovu nevykonávala, navíc žalovaný ani žádnou výpověď smluv o úschově nepodal).
12. Ze všech shora popsanych důvodů odvolací soud, byť s odlišným stanoviskem na vznik smlouvy a částečně i na povahu vztahu mezi účastníky, rozsudek soudu I. stupně včetně bezchybného výroku o nákladech řízení jak ve vztahu mezi účastníky, tak ve vztahu mezi účastníky a Českou republikou, dle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
13. Podle § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 142 odst. 1 o. s. ř. vzniklo žalovanému vůči žalobkyni, která se svým odvoláním neuspěla, právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Ty představují náklady za právní zastoupení žalovaného spočívající v odměně za 2 úkony právní služby (vyjádření k odvolání ze dne 27. 4. 2022 a účast právního zástupce u jednání odvolacího soudu dne 17. 5. 2022) určené dle § 8 odst. 1 a § 7 bodu 5. vyhl. č. 176/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif, dále též „AT“) po 1 900 Kč, ke kterým náleží dle § 13 odst. 1 a 4 AT 2 náhrady hotových výdajů po 300 Kč, cestovné z Pelhřimova do Tábora a zpět v částce 630 Kč a dle § 14 odst. 1 a 3 AT náhrada za ztrátu času za 4 půlhodiny po 100 Kč, to včetně 21% DPH 1 140,30 Kč, celkem 6 570,30 Kč. Tyto náklady řízení je žalobkyně povinna zaplatit žalovanému do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce (§ 160 odst. 1 o. s. ř., § 149 odst. 1 o. s. ř., § 211 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Tábor 26. května 2022

Mgr. Pavel Příbyl
předseda senátu